HAYIZ VE NİFAS İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

[Türkçe]

60 سؤالاً في أحكام الحيض والنفاس

[باللغة التركية]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

محمد بن صالح العثيمين

Terceme: Muhammed Şahin

ترجمة: محمد بن مسلم شاهين

Tetkik: Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu-Riyad

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 - 2008

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

ÖNSÖZ

Hamd, yalnızca Allah'adır. Salât ve selâm, Allah Teâlâ'nın elçisi Abdullah oğlu Muhammed'in, âlinin, ashâbının ve kıyâmete kadar O'nun yolunda gidenlerin üzerine olsun.

Müslüman Bacım!

İbâdetler konusunda âlimlere sık sık hayızla ilgili meseleler sorulması sebebiyle, devamlı ve sık sık tekrarlanan soruları detayına girmeden kısaca biraraya getirmeyi uygun gördük.

Müslüman Bacım!

Allah Teâlâ'nın dîninde bilgili olmanın öneminden dolayı ve Allah Teâlâ'ya bilerek ibâdet edebilmeniz için bu soruların devamlı olarak elinizin altında olmasına gayret ettik.

Not:

Bu kitabı ilk defa okuyan kimse, bazı soruların tekrar edilmiş olduğunu zannedebilir. Fakat kitabı iyice incelediğinde bir soruya verilen cevabın başka bir soruya verilen cevapta olmadığını görecektir.Bu sebeple biz de bu durumu gözardı etmemeyi uygun gördük.

Allah Teâlâ'nın salât ve selâmı, Peygamberimiz Muhammed'in, âlinin ve ashâbının hepsinin üzerine olsun.

NAMAZ VE ORUÇ HAKKINDA HAYIZLA İLGİLİ BAZI HÜKÜMLER:

Soru 1

Bir kadın, fecir vaktinden hemen sonra hayızdan temizlenirse, o gün yeme ve içmeyi bırakıp oruç tutması gerekir mi?

Bu kadın, o gün oruç tutarsa orucu geçerli olur mu? Yoksa o günü kaza etmesi mi gerekir?

Cevap 1

Bir kadın, fecrin doğuşundan sonra hayızdan temizlenirse, o gün orucunu tutması konusunda İslâm âlimleri iki görüştedirler:

Birinci görüş:

Bu kadın, o günün kalan kısmında oruç tutması gerekir. Fakat o gün oruç tutmuş sayılmaz. Aksine o günkü orucunu kaza etmesi gerekir. Bu görüş, İmam Ahmed'in -Allah ona rahmet etsin- meşhûr görüşüdür.

İkinci görüş:

Bu kadın,o günün kalan kısmında oruç tutması gerekmez.Çünkü başlangıcında Hayız olduğundan ve oruç tutmakla mükellef olmadığından dolayı tutmuş olduğu o günkü oruç geçerli değildir.Orucu geçerli olmadığına göre,o gün oruç tutmasında da bir fayda yoktur.Bu zaman süresinin kendisi için hiçbir kıymeti yoktur. Çünkü bu kadın,(Hayız olduğu için) günün ilk vaktinde orucunu bozmakla emredilmiştir.Hatta kendisinin o günün ilk vaktinde, oruç tutması haramdır.

Hepimizin de bildiği gibi geçerli olan şer'î oruç; fecrin doğuşundan güneşin batışına kadar, Allah Teâlâ'ya ibâdet amacıyla orucu bozan şeylerden kaçınmaktır. Bu görüş, gördüğünüz gibi "o gün oruç tutması gerekir" görüşünden daha tercihli bir görüştür.Her iki görüşe göre de bu kadının o günkü orucunu kaza etmesi gerekir.

@ @ @ @ @

Soru 2

Bir kadın, sabah namazından sonra hayızdan temizlenip yıkanır da sabah namazını kılar ve o gün orucunu tutarsa, o günkü orucu kaza etmesi gerekir mi?

Cevap 2

Bir kadın,fecir vaktinden bir dakika bile önce hayızdan temizlendiğine kanaat getirirse, Ramazan ayında ise orucunu tutması gerekir. O gün tutmuş olduğu orucu geçerlidir. Kaza etmeside

gerekmez. Çünkü hayızdan temizlenmiş sayılır.Fecir vakti çıktıktan sonra boy abdestini almış olsa bile bir sakıncası yoktur.

Yine bir erkek, cimâ veya rüyalanma sebebiyle cünüp olur ve sahurunu yedikten sonra yıkanmadan uyur da fecirden sonra boy abdesti alırsa, orucu geçerlidir.Bu vesile ile kadınlardaki başka bir konuya, oruç tuttukları günde hayız oldukları konuya dikkatinizi çekmek istiyorum.Çünkü bazı kadınlar, iftar ettikten sonra ve yatsı namazını kılmadan önce hayız oldukları zaman tutmuş oldukları o günkü orucun bozulduğunu sanırlar.Bunun dînde hiçbir aslı yoktur. Aksine bir kadın güneş battıktan kısa bir süre sonra hayız olursa, orucu tamdır ve geçerlidir.

@ @ @ @ @

Soru 3

Nifas olan kadın, kırk günden önce temizlenirlerse, oruç tutması ve namaz kılması gerekir mi?

Cevap 3

Evet. Nifas olan kadın kırk günden önce ne zaman temizlenirse, -bu durum Ramazan ayında ise- oruç tutması ve namaz kılması gerekir. Kocasının onunla cinsel ilişkiye girmesi de câiz olur. Çünkü o, artık temizdir. Oruç tutmasına, namaz kılmasına ve eşiyle cinsel ilişkide bulunmasına bir engel kalmamıştır.

@ @ @ @ @

Soru 4

Bir kadının hayız süresi 7 veya 8 gün ise, daha sonra bu süresi bir veya iki defa bu süreden fazla olursa bunun hükmü nedir?

Cevap 4

Bir kadının hayız süresi 6 veya 7 gün ise, daha sonra bu süre 8, 9, 10 veya 11 güne kadar uzarsa, temizleninceye kadar bu hal üzere kalır ve namaz kılamaz. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hayız için belirli bir süre tayin etmemiştir.

Nitekim Allah Teâlâ hayız hakkında şöyle buyurmaktadır:

} | z y x w v u t r q p [

~ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ... Z [سورة البقرة من الآية: ٢٢٢]

"(Ey Muhammed!) Sana hayız (ay hali) hakkında sorarlar. (Onlara) de ki: O, (yaklaşana zarar veren pis) bir eziyettir.Bu nedenle (kan kesilinceye kadar) Hayız iken onlara yaklaşmayın.(Kan kesildikten sonra boy abdesti alıp) temizlendikleri zaman, Allah'ın size emrettiği yerden (vaginadan) onlara yaklaşın."[1]

Hayız kanı olduğu sürece kadın temizlenip yıkanıncaya kadar o hal üzere kalır. Daha sonra namazını kılar. Bir sonraki ay yine hayız olur ve bu süre öncekinden az olsa bile temizlendiği zaman boy abdesti alır. Önemli olan hayız süresi, ister önceki ay ile aynı olsun, ister önceki aydan daha fazla olsun, isterse daha az olsun, kadın hayız olduğu zaman namazı kılmaz. Temizlendiği zaman namazını kılar.

@ @ @ @ @

Soru 5

Nifas olan kadın, kırk gün boyunca namaz kılmadan ve oruç tutmadan oturması mı gerekir? Yoksa bu konuda kanının kesilmesine itibar edilerek kanı kesildiğinde temizlenip namaz kılması mı gerekir? Nifaslık hali için en kısa süre kaç gündür?

Cevap 5

Nifaslık hali için belirli bir süre yoktur. Aksine kan olduğu sürece oturur. Bu süre içerisinde namaz kılmaz, oruç tutmaz ve kocası onunla cinsel ilişkide bulunamaz. Nifas olan kadın kırk günden önce temizlenirse 10 veya 5 günden başka oturmamış bile olsa, bu takdirde namaz kılar ve kocası onunla cinsel ilişkiye girebilir. Bu konuda herhangi bir sakınca da yoktur. Önemli olan nifaslık halinin, hükümlerin olup olmamasıyla ilgili hissî bir durum olmasıdır.

Bu nedenle, nifaslık hali devam ettiği sürece nifaslıkla ilgili hükümler sâbittir, temizlenince de bu hükümler ortadan kalkar. Nifaslık süresi 60 günden fazla olduğu takdirde, bu kan özür (istihâze) kanı sayılır ve hayız süresine denk gelen günlerde oturur. Daha sonra boy abdesti alıp namazını kılar.

@ @ @ @ @

Soru 6

Ramazan ayında gündüzleyin bir kadından bazı kan damlaları gelir ve bu kan damlaları Ramazan ayı boyunca oruçlu iken devam ederse, tutmuş olduğu orucu geçerli midir?

Cevap 6

---

[1] Bakara Sûresi: 222

Evet. Tutmuş olduğu orucu geçerlidir. Gelen kan damlaları damardan gelen kan damlaları olduğundan dolayı bir şey sayılmaz.

Nitekim Ali b. Ebî Tâlib'ten -Allah ondan râzı olsun- nakledildiğine göre o şöyle demiştir: "Bu kan damlaları, burun kanı gibidir, hayız kanı değildir."

Ali b. Ebî Tâlib'in -Allah ondan râzı olsun- bu şekilde söylediği zikredilmek-tedir.

@ @ @ @ @

Soru 7

Hayız veya nifas olan kadın, fecir vaktinden önce temizlenir de ancak fecir vakti çıktıktan sonra boy abdestini alırsa, orucu geçerli olur mu?

Cevap 7

Evet. Hayız kadın fecir vaktinden önce temizlenir, ancak fecir vakti çıktıktan sonra boy abdesti alırsa,orucu geçerlidir.Aynı şekilde nifas olan kadın da böyledir. Çünkü o vakitte oruç tutmakla mükelleftir. Hayız veya nifas olan kadının hali, fecir doğduktan sonra cünüp olarak uyanan erkeğin haline benzer ki onun orucu geçerlidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

G F E D C A @ ? > = < ; ... [

[سورة البقرة من الآية: ١٨٧] Z ... N M L K J I H

"Artık (Ramazan gecelerinde) onlarla (eşlerinizle) birleşin. Allah'ın sizin için (evlâtlardan) takdir ettiklerini isteyin. Sabahın aydınlığı, gecenin karanlığından ayırt edilinceye (fecir vaktinde ufukta yayılan gerçek nûr size görününceye) kadar yiyin ve için..."[1]

Allah Teâlâ, fecir vakti belli oluncaya kadar birleşmeye izin verdiğine göre, bu da boy abdesti almanın ancak fecirden sonra olmasını gerektirir.

Nitekim Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- şu hadisi buna delildir:

((أَنَّ النَّبِيَّ r كَانَ يُصْبِحُ جُنُباً مِنْ جِماَعِ أَهْلِهِ وَهُوَ صَائِمٌ)) [رواه البخاري]

---

[1] Bakara Sûresi: 187

“Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- (Ramazan gecelerinde) eşiyle birleşmekten dolayı oruçlu olduğu halde cünüp olarak sabahlardı.”[1]

Yani Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- cünüplükten ancak fecir doğduktan sonra yıkanırdı.

@ @ @ @ @

Soru 8

Bir kadın kendisinden hayız kanı geldiğini hisseder de güneş batmadan önce de kan gelmezse veya hayız sancısını hissederse, o gün tutmuş olduğu orucu geçerli olur mu? Yoksa o günkü orucunu kaza mı etmesi gerekir?

Cevap 8

Temiz olan bir kadın, oruçlu iken hayız olduğunu hisseder, ancak güneş battıktan sonra hayız kanı gelmeye başlarsa veya hayız sancısını hisseder, fakat hayız kanı güneş battıktan sonra gelmeye başlarsa, o günkü orucu geçerlidir. Farz oruç ise, kaza etmez, nafile ise nafile orucun sevabını götürmez.

@ @ @ @ @

Soru 9

Bir kadın, kendisinden kan geldiğini görür de bu kanın hayız kanı olup olmadığını kesin olarak bilmezse, o gün tutmuş olduğu orucun hükmü nedir?

Cevap 9

O gün tuttuğu orucu geçerlidir. Çünkü bu konuda aslolan, hayız kanı olduğu belli oluncaya kadar temiz olma halidir.

@ @ @ @ @

Soru 10

[1] Buhârî "Oruç Kitabı, Oruçlunun Boy Abdesti Alması Bâbı". Hadis no: 1931. Müslim "Oruç Kitabı, Cünüp Olduğu Halde Sabahlayanın Orucunun Sahih Olduğu Bâbı". Hadis no: 75 ve 1109

Bir kadın, günün değişik saatlerinde aralıklarla hafif bir kan izi veya çok az kan damlaları görmekte,arasıra hayız döneminde kendisinden hiç kan gelmediğini, arasıra da hayız döneminin dışında kan geldiğini görmektedir. Bu iki halde tutmuş olduğu orucun hükmü nedir?

Cevap 10

Daha önce buna benzer bir soruya cevap vermiştik. Fakat bu kan damlaları hayız günlerinde geliyor ve bunu hayız olarak bilip kabul ediyorsa,bu hayız sayılır.

@ @ @ @ @

Soru 11

Hayız ve nifas olan kadınlar, Ramazan ayında gündüzleri yiyip içebilirler mi?

Cevap 11

Evet.Hayız ve nifas olan kadınlar,Ramazan ayında gündüzleri yiyip içebilirler. Fakat evde çocuklar gibi başka kimseler varsa, onların yanında değil de, gizli olarak yiyip içmek daha faziletlidir. Çünkü açıktan yiyip içmek, çocuklar üzerinde bir karmaşıklığa sebep olur.

@ @ @ @ @

Soru 12

Bir kadın, ikindi vaktinde hayız veya nifastan temizlenirse, ikindi namazı ile birlikte öğle namazını da kılması gerekir mi? Yoksa sadece ikindi namazını mı kılması gerekir?

Cevap 12

Bu konuda tercih edilen görüş, hayız veya nifastan temizlenen kadının sadece ikindi namazını kılması gerekir. Çünkü öğle namazını kılması gerektiğine dâir hiçbir delil yoktur. Bu konuda aslolan, bundan sorumlu tutulmamasıdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْعَصْرِ قَبْلَ أَنْ تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَقَدْ أَدْرَكَ الْعَصْرَ.))

[رواه البخاري]

"Güneş batmadan önce ikindi namazından bir rekât idrak eden (kılan), ikindi namazını idrak etmiş olur."[1]

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu hadiste öğle namazını idrak edip etmediğini belirtmemiştir. Şayet öğle namazını kılması farz olsaydı, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu açıklardı. Çünkü bir kadın, öğle namazı vaktinde hayız olduğunda, öğle ile ikindi namazı birleştirerek bir vakitte kılabilmesine rağmen, ikindi namazıyla birlikte değil de sadece öğle namazını kaza etmesi gerekir.Bu şekille yukarıda hakkında soru sorulan kadın arasında hiçbir fark yoktur.

Buna göre bu konuda tercih edilen görüş, nassın delil olması ve kıyas gereği, bu kadının sadece ikindi namazını kılması gerekir.

Aynı şekilde bir kadın yatsı namazının vakti çıkmadan önce hayız veya nifastan temizlenirse, bu kadının sadece yatsı namazını kılması gerekir, akşam namazını kaza etmesi gerekmez.

@ @ @ @ @

Soru 13

Bazı kadınlar düşük yapmaktadırlar. Düşük şu iki şekilde olur:

Birincisi: Kadının, cenine ruh üflenmeden önce düşük yapmasıdır.

İkincisi: Kadının, cenine ruh üflendikten ve bu ruhun alametleri belli olduktan sonra düşük yapmasıdır.

Kadının düşük yaptığı günde oruç tutmasının hükmü ile kan gördüğü günlerde tutmuş olduğu orucun hükmü nedir?

Cevap 13

Cenine henüz ruh üflenmemiş ise, düşükten sonra gelen bu kan, nifas kanı değildir. Buna göre, kadın orucunu tutar ve namazını kılar.Tuttuğu orucu geçerlidir. Eğer cenine ruh üflenmiş ise,düşükten sonra gelen bu kan, nifas kanıdır.Buna göre namaz kılması ve oruç tutması câiz değildir. Bu konuda ölçü; cenine ruh üflenmiş ise, düşükten sonra gelen kan, nifas kanıdır. Ruh üflenmemiş ise bu kan nifas kanı değildir. Düşükten sonra gelen kan nifas kanı olursa, nifaslı kadına haram olan şeyler, bu kadına da haram olur.Nifas kanı değilse, nifaslı kadına haram olan şeyler bu kadına haram olmaz.

@ @ @ @ @

Soru 14

---

[1] Buhârî: "Mevâkît Kitabı, Sabah Namazının Bir Rekâtını İdrâk Eden Bâbı".Hadis no: 579. Müslim: "Mescitler ve Namaz Kılınan Yerler Kitabı, Farz Namazın Bir Rekâtını İdrâk Edenin, O Namazı İdrâk Etmiştir Bâbı". Hadis no: 163 ve 608

Hamile bir kadın, Ramazan ayında gündüz oruçlu iken kendisinden kan gelirse, orucuna bir zararı olur mu?

Cevap 14

Bir kadın, oruçlu iken kendisinden hayız kanı gelirse, orucu bozulur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أَلَيْسَتْ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ.)) [رواه البخاري]

"Kadın, ay hali (hayız) olduğu zaman, namaz kılmayı ve oruç tutmayı bırakmıyor mu?"[1]

Bu sebeple hayız kanı, orucu bozan şeylerden sayılır. Nifas kanı da aynı bunun gibidir. Hayız ve nifas kanının gelmesi, orucu bozar. Hamile bir kadından Ramazan ayında gündüz kan gelir ve bu kan hayız kanı olursa, hamile olmayan kadından gelen hayız kanı gibidir. Yani orucuna zarar verir. Hamile kadından gelmesi mümkün olan kanın, hamileliğinden itibaren kendisinden kesilmeyen, aksine her zaman alışık olduğu vakitlerde gelen ve devamlı akan hayız kanıdır. Tercih edilen görüşe göre bu durum, hayızdır ve bunun için hayızla ilgili hükümler sâbit olur. Fakat hayız kanı kesildikten sonra alışık olan hayız kanından başka bir kan görmeye başlarsa, bu kanın kendisinin orucuna hiçbir zararı yoktur.Çünkü bu kan, hayız kanı değildir.

@ @ @ @ @

Soru 15

Bir kadın, hayız günlerinde bir gün kan görür, sonraki günde ise gün boyunca kan görmezse, ne yapması gerekir?

Cevap 15

Görünen o ki kadının hayız günlerinde temiz olması veya akıntının gelmemiş olması hayıza tâbidir, hayızdan temizlenmiş sayılmaz. Buna göre bu kadın, hayızlı kadının yapmaktan uzak durduğu şeylerden uzak durur.

Bazı İslâm âlimleri şöyle demişlerdir:

Bir gün kan gören ve bir gün kan görmeyen kadının gördüğü kan, hayız kanıdır. Kan görmediği günler ise 15 güne ulaşıncaya kadar temiz sayılır.15 günden sonraki günler ise özür (istihâze) kanı sayılır. Bu görüş,

[1] Buhârî: "Oruç Kitabı, Hayızlı Kadın Oruç Tutmayı ve Namaz Kılmayı Bırakır Bâbı". Hadis no: 1951

İmam Ahmed b. Hanbel'in -Allah ona rahmet etsin- mezhebinin en meşhûr olan görüşüdür.

@ @ @ @ @

Soru 16

Hayız günlerinin sonunda temizlenmeden önce hayız kanından herhangi bir eser görmeyen ve beyaz akıntıyı da görmeyen kadın, o gün oruç tutması gerekir mi? Yoksa bu kadının ne yapması gerekir?

Cevap 16

Bu kadın, hayız günlerinden sonra bu beyaz akıntıyı daima görmüyorsa, bu takdirde oruç tutar. Bu beyaz akıntıyı hayız günlerinden sonra daima görüyorsa, -bazı kadınlarda olduğu gibi-, bu beyaz akıntıyı görünceye kadar oruç tutmaz.

@ @ @ @ @

Soru 17

Öğrenci veya öğretmen olması gibi, zarûret halindeki hayız veya nifas olan kadının, Kur'an'ı yüzünden veya ezberden okumasının hükmü nedir?

Cevap 17

Öğretmen veya sabah-akşam günlük olarak Kur'an-ı Kerîm'den duâ ve zikirler okuyan kız öğrenci olması gibi, zarûret halindeki hayız veya nifas olan kadının, Kur'an'ı okumasında hiçbir sakınca yoktur.Sevap almak amacıyla okumaya gelince, okumaması daha fazîletlidir.Çünkü âlimlerin çoğu, Hayız kadının Kur'an okumasını helâl görmemektedirler.

@ @ @ @ @

Soru 18

Hayızlı kadının elbisesine kan veya herhangi bir necâset bulaşmamışsa, hayızdan temizlendikten sonra giydiği elbisesini değiştirmesi gerekir mi?

Cevap 18

Hayızlı kadının, hayızdan temizlendikten sonra giydiği elbisesini değiştirmesi gerekmez. Çünkü hayız, bedeni necis yapmaz. Fakat hayız kanı, bulaştığı yeri necis yapar. Bu sebeple Peygamber -sallallahu aleyhi

ve sellem- kadınlara, elbiselerine hayız kanı bulaştığında elbiselerini yıkamalarını emretmiştir.

@ @ @ @ @

Soru 19

Bir kadın, Ramazan ayında nifas olduğu için 7 gün oruç tutamadığını, hasta olduğu gerekçesiyle bir sonraki Ramazan ayı girinceye ve üzerinden 7 gün geçinceye kadar 7 günlük orucu kaza etmediğini ve şimdi ise çocuğunu emzirmekte olduğunu sormaktadır. Üçüncü Ramazan ayı girmek üzere olan bu kadına ne gerekir? Bizi aydınlatır mısınız? Allah Teâlâ ecrinizi versin.

Cevap 19

Bu kadın, kendisinin de belirttiği gibi, hasta ve orucu kaza etmeye gücü yetmiyorsa, oruç tutmaya gücü yettiği takdirde, tutamadığı orucunu kaza eder.Zirâ bu kadın, ikinci Ramazan ayı gelmiş olsa bile, dînen özürlü sayılır. Fakat özürü olmadığı halde oyalanmış ve hafife almış ise, bir önceki Ramazan ayından kazaya kalan orucu, bir sonraki Ramazan ayına kadar ertelemesi câiz değildir.

Nitekim Âişe -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

((كَـانَ يَكُـونُ عَـلَيَّ الـصَّوْمُ مِـنْ رَمَـضَانَ فَـمَا أَسْـتَطِيعُ أَنْ أَقْـضِيَهَ إِلاَّ فِي شَعْبَانَ.))

[متفق عليه]

"Ramazan ayından kazaya kalan orucum olurdu. O orucu ancak Şaban ayında kaza edebilirdim."[1]

Buna göre, bu kadının kendi kendine düşünmesi gerekir.Hiçbir özürü yok iken böyle yapmış ise,bu kadın günahkârdır.Allah Teâlâ'ya tevbe etmesi ve zimmetinde olan oruçları derhal kaza etmesi gerekir. Şayet özüründen dolayı tutamamışsa, bir veya iki yıl gecikmesinde hiçbir günah yoktur.

@ @ @ @ @

Soru 20

---

[1] Buhârî: "Oruç Kitabı, Ramazan ayından kazaya kalan orucu ne zaman kaza eder bâbı". Hadis no: 1950 Müslim: "Oruç Kitabı, Ramazan ayından kazaya kalan orucu geciktirmenin câiz oluşu bâbı". Hadis no: 151 ve 1146

Bazı kadınlar, ikinci yılın Ramazan ayı girdiği halde, önceki yılın Ramazan ayından kazaya kalmış bir kaç günlük oruçları varsa ne yapmaları gerekir?

Cevap 20

Böyle yapan kadınların bu davranışlarından dolayı Allah Teâlâ'ya tevbe etmeleri gerekir. Çünkü üzerinde bir önceki yılın Ramazan ayından kazaya kalmış orucu olan bir kimsenin, özürsüz olarak bir sonraki yılın Ramazan ayına kadar orucunu geciktirmesi câiz değildir.

Nitekim Âişe -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

)) كَانَ يَكُونُ عَلَيَّ الصَّوْمُ مِنْ رَمَضَانَ فَمَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَقْضِيَهَ إِلاَّ فِي شَعْبَانَ. ((

[متفق عليه]

"Ramazan ayından kazaya kalan orucum olurdu. O orucu ancak Şaban ayında kaza edebilirdim."[1]

Bu hadis, bir önceki yılın Ramazan ayından kazaya kalan orucun, bir sonraki yılın Ramazan ayından sonraya kadar geciktirilmesinin mümkün olamayacağına delâlet eder. Bu sebeple bu kadınların, yaptıklarından dolayı Allah Teâlâ'ya tevbe etmeleri ve bir önceki yılın Ramazan ayından kazaya bıraktıkları oruçları bir sonraki yılın Ramazan ayından hemen sonra kaza etmeleri gerekir.

@ @ @ @ @

Soru 21

Bir kadın, öğleyin saat birde hayız olur ve öğle namazını da henüz kılmamış ise, bu kadının hayızdan temizlendikten sonra kılamadığı o öğle namazını kaza etmesi gerekir mi?

Cevap 21

Bu meselede âlimler arasında görüş ayrılığı vardır.

Bazı âlimler: "Kadının kılamadığı bu öğle namazını kaza etmesi gerekmez; çünkü bu kadın herhangi bir kusur işlememiş ve günahkâr da olmamıştır. Öyle ki kadının öğle namazını son vaktine kadar geciktirmesi câizdir" demişlerdir. Diğer bâzı âlimler ise şöyle demişerdir:

---

[1] Buhârî "Oruç Kitabı, Ramazan ayından kazaya kalan orucu ne zaman kaza eder bâbı". Hadis no:1950, Müslim:"Oruç Kitabı,Ramazan ayından kazaya kalan orucu geciktirmenin câiz oluşu bâbı". Hadis no: 151 ve 1146

((مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْعَصْرِ قَبْلَ أَنْ تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَقَدْ أَدْرَكَ الْعَصْرَ.))

[رواه البخاري]

"Güneş batmadan önce ikindi namazından bir rekât idrak eden (kılan), ikindi namazını idrak etmiş olur."[1]

Hadisi gereği, kılamadığı bu öğle namazını kaza etmesi gerekir" demişlerdir.

Bu kadının, kılamadığı öğle namazını kaza etmesi daha ihtiyatlıdır. Çünkü bu namaz, kaza edilmesinde bir meşakkat olmayan bir vakit namazdır.

@ @ @ @ @

Soru 22

Bir kadın, doğumdan bir veya iki gün önce kan görürse, bunun için oruç tutmayı ve namaz kılmayı bırakır mı?

Cevap 22

Bir kadın, doğumdan bir veya iki gün önce kan görür ve bu kanla birlikte doğum sancısı olursa, bu nifastır. Bundan dolayı namaz kılmayı ve oruç tutmayı bırakır. Kanla birlikte doğum sancısı olmazsa, bu kendisine itibar edilmeyen, oruç tutmaya ve namaz kılmaya engel teşkil etmeyen fâsit kandır.

@ @ @ @ @

Soru 23

Bir kadının, Ramazan ayında müslümanlarla birlikte oruç tutabilmek için hayızı önleyen haplar kullanmasında sizce bir sakınca var mıdır?

Cevap 23

Ben bunu yapmaktan şiddetle uyarıyorum. Çünkü bu haplarda büyük zararlar vardır.Bana göre doktorlar kanalıyla bunun zararlı olduğu sâbittir. Bu kadına şunun söylenmesi gerekir: "Bu, Allah Teâlâ'nın Âdem oğlunun kızlarına yazmış olduğu bir şeydir. Bu sebeple Allah Teâlâ'nın yazmış olduğu şeye ikna olmalı ve oruç tutmaya engel durum olmadığında oruç tutmalısın.Oruç tutmaya engel bir durum bulunduğu

[1] Buhârî: "Mevâkît Kitabı, Sabah Namazının Bir Rekâtını İdrâk Eden Bâbı".Hadis no: 579. Müslim: "Mescitler ve Namaz Kılınan Yerler Kitabı, Farz Namazın Bir Rekâtını İdrâk Edenin, O Namazı İdrâk Etmiştir Bâbı". Hadis no: 163 ve 608

zaman Allah Teâlâ'nın takdir ettiği şeye rızâ göstererek orucunu bozmalısın."

@ @ @ @ @

Soru 24

Bir kadın, nifastan iki ay sonra ve temizlendikten sonra hafif kan damlaları görmeye başlarsa, oruç tutmayı ve namaz kılmayı bırakır mı? Yoksa ne yapması gerekir? Diye sormaktadır.

Cevap 24

Hayız ve nifas konusunda kadınların problemleri,sahili olmayan deniz gibidir. Bunun sebebi, hamilelik ve hayızı önleyen hapların kullanılmasıdır.İnsanlar eskiden bu problemleri bilmezlerdi. Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in peygamber olarak gönderilmesinden, hatta kadının var oluşundan itibaren bu problemin var olduğu bir gerçektir. Fakat problemlerin halledilmesinde insanı hayretler içerisinde bırakacak kadar çok olması, insanı bir hayli üzmektedir. Ancak genel bir kâide vardır ki bir kadın, hayız veya nifastan temizlendiğine tam kanaat getirir ve temizlendiğini görürse yani akan beyaz sıvıyı görürse, - bunu kadınlar daha iyi bilirler-, temizlendikten sonraki sarılık, bulanıklık, nokta veya rutûbet gibi şeylerin hiçbiri hayız değildir. Bu durum, namaz kılmasına, oruç tutmasına, erkeğin eşiyle cinsel ilişkiye girmesine engel değildir.Çünkü bu, hayız değildir.Nitekim Ümmü Atiyye -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

((كُنَّا لاَ نَعُدُّ الصُّفْرَةَ وَالْكُدْرَةَ شَيْئًا.)) [رواه البخاري]

"Bizler, (hayızdan sonraki) sarılıkla bulanıklığı bir şey saymazdık."[1]

Ebû Dâvûd'un rivâyetinde ise şu fazlalık vardır:

((كُنَّا لاَ نَعُدُّ الْكُدْرَةَ وَالصُّفْرَةَ بَعْدَ الطُّهْرِ شَيْئًا.)) [رواه أبو داود]

"Bizler, temizlendikten sonra gelen sarılıkla bulanıklığı bir şey saymazdık."[2]

Hadisin senedi sahihtir. Buna göre diyebiliriz ki bir kadın, hayız veya nifastan temizlendiğine tam kanaat getirdikten sonra meydana gelen bu şeylerin hiçbiri kadına zarar vermez.Namaz kılmasına, oruç tutmasına ve kocasıyla cinsel ilişkide bulunmasına da engel değildir.Fakat bu kadının, temizlendiğini görünceye kadar beklemesi ve acele etmemesi

[1] Buhârî: "Hayız Kitabı, Hayız günlerinin dışında sarılık ve bulanıklık bâbı". Hadis no: 326

[2] Ebû Dâvûd: "Tahâret Kitabı,Kadın temizlendikten sonra sarılık ve bulanıklık görmesi bâbı". Hadis no: 307

gerekir.Çünkü bazı kadınlar, hayız kanı kuruduğunda temizlendiğini görmeden önce hemen boy abdesti almaya çalışırlar.Bundan dolayı sahâbe kadınları,hayızdan temizlendiklerini öğrenmek için hayızlı iken kullandıkları pamuğu, mü'minlerin annesi Âişe'ye gönderirler ve o da onlara şöyle derdi: "Beyaz akıntıyı görünceye kadar (namaz kılmak için) acele etmeyin."[1]

@ @ @ @ @

Soru 25

Bazı kadınlarda hayız kanının akıntısı devam etmekte,bazen de akıntı 1 veya 2 gün kesildikten sonra tekrar gelmektedir.Bu gibi hallerde kadının namaz, oruç ve diğer ibâdetler konusunda ne yapması gerekir?

Cevap 25

Bu konuda âlimlerin pek çoğu tarafından bilinen, kadın hayız olmuş ve bu hayız günleri kesilmiş ise, bu kadın yıkanıp temizlendikten sonra namazını kılar ve orucunu tutar.Bu 2 veya 3 günden sonra gördüğü kan, hayız kanı değildir.Çünkü bu âlimlere göre temiz olma süresi, en az 13 gündür.

Bazı âlimler ise şöyle demişlerdir:

"Kadın ne zaman kan görürse o kan, hayız kanıdır. Ne zaman da hayızdan temizlenirse, iki hayız süresi arasında 13 gün olmasa bile hayızdan temizlenmiş sayılır."

@ @ @ @ @

Soru 26

---

[1] Buhârî: hadisi "Hayızın başlangıç ve bitişi bâbı"nda ta'lik olarak rivâyet etmiştir.İmam Mâlik ise bu konuda şu hadisi rivâyet etmektedir:

((عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ أَبِي عَلْقَمَةَ عَنْ أُمِّهِ مَوْلاةِ عَائِشَةَ أُمِّ الْـمُؤْمِنِينَ أَنهَا قَالَتْ كَانَ النِّسَاءُ يَبْعَثْنَ إِلَى عَائِشَةَ أُمِّ الْـمُؤْمِنِينَ بِالدِّرَجَةِ فِيها الْكُرْسُفُ فِيهِ الصُّفْرَةُ مِنْ دَمِ الْـحَيْضَةِ يَسْأَلْنَهَا عَنِ الصَّلاةِ فَتَقُولُ لهُنَّ: لاَ تَعْجَلْنَ حَتَّى تَرَيْنَ الْقَصَّةَ الْبَيْضَاءَ تُرِيدُ بِذَلِكَ الطُّهْرَ مِن الْـحَيْضَةِ.))

[رواه الإمام مالك]

"Alkame b. Ebî Alkame, (aynı zamanda) mü'minlerin annesi Âişe'nin câriyesi olan annesinin şöyle dediğini rivâyet etmiştir: "Sahâbe kadınları, (hayız döneminde) ferclerine sıkıştırdıkları, üzerinde hayız kanından sarılık bulunan pamuğu mü'minlerin annesi Âişe'ye gönderirler ve ona namaz hakkında sorarlardı. Âişe de onlara: 'Beyaz akıntıyı görünceye kadar namaz kılmak için acele etmeyin' derdi. Âişe -Allah ondan râzı olsun- beyaz akıntı ile hayızdan temizlenmeyi kastederdi." (İmam Mâlik) (Çeviren)

Özellikle câmide vaaz ve nasihatlar varsa, bir kadının Ramazan gecelerinde (Terâvih namazlarını) evinde mi kılması, yoksa câmide mi kılması daha fazîletlidir? (Terâvih namazlarını) câmilerde kılan kadınlara ne tavsiye edersiniz?

Cevap 26

Kadının (Terâvih namazlarını) evinde kılması daha fazîletlidir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmaktadır:

((لاَ تَـمْنَعُوا نِسَاءَكُمُ الْـمَسَاجِدَ، وَبُيُوتُهُنَّ خَيْرٌ لَهُنَّ.)) [رواه أبو داود]

"Kadınlarınızı mescitlere (câmilere) gitmekten alıkoymayın. Evlerinde kılmış oldukları namazları, kendileri için (câmilerde kılmış oldukları namazlardan) daha hayırlıdır."[1]

Çünkü kadınların dışarı çıkmasıyla çoğu zaman fitneye düşmekten emîn olunmaz. Kadının evinde kalması, câmide namaz kılmak için dışarı çıkmaktan, daha hayırlıdır.Kadının, câmideki vaaz ve konuşmaları, kaset yoluyla elde etmesi mümkündür. (Terâvih namazlarını) câmilerde kılan bu kadınlara tavsiyem, süslenerek ve güzel kokular sürünerek evlerinden dışarı çıkmamalarıdır.

@ @ @ @ @

Soru 27

Bir kadın, Ramazan ayında gündüz oruçlu iken diliyle yemeğin tadına bakmasının hükmü nedir?

Cevap 27

Gerek duyulduğu takdirde kadının bunu yapmasında bir sakınca yoktur. Ancak (dilinin ucuyla) tadına baktığı yemeği tükürür.

@ @ @ @ @

Soru 28

Bir kadın, hamileliğinin ilk aylarında trafik kazasında şiddetli kan kaybından dolayı karnındaki cenini düşürdü. Bu kadının orucunu

[1] Ebû Dâvûd: "Namaz Kitabı, Kadınların mescitlere gitmek üzere dışarı çıkması konusundaki bâb." Hadis no: 567

bozması mı, yoksa orucunu tutmaya devam etmesi mi gerekir? Eğer orucunu tutmazsa, günahkâr olur mu?

Cevap 28

İmam Ahmed'in -Allah ona ahmet etsin- :

"Kadınlar, hamile olduklarını ancak hayız kanının kesilmesi ile bilirler" dediği gibi, biz de deriz ki, hamile kadın hayız olmaz.

İslâm âlimlerinin dedikleri gibi Allah Teâlâ,hayızı bir hikmet gereği yaratmıştır ki o da hayızın anne karnında cenine gıda olması içindir. Hamilelik başladığında hayız kanı kesilir. Ancak bazı kadınlarda hamilelikten önce olduğu gibi hamilelik döneminde de hayız devam edebilmektedir. Bunun durumu, hayızlı hükmündedir. Çünkü kadındaki bu hayız, hamilelikten etkilenmemiş ve devam etmiştir.Dolayısıyla bu hayız, hamile olmayan hayızlı kadına engel olan (namaz kılmak ve oruç tutmak gibi) her şeye engeldir. Yine, hayızlı kadının yapmasını gerektiren her şeyi gerekli kılar ve hayızlı kadından düşmesi gereken sorumlulukları düşürür. Sözün kısası, hamile kadından akan kan iki türlüdür:

Birincisi: Hayız olduğuna hükmedilen hayızdır ki bu, hamilelikten önceki gibi hamilelik döneminde de devam eder. Bunun anlamı; hamileliğin hayız üzerinde hiçbir etkisi olmamıştır demektir. Dolayısıyla bu, hayız sayılır.

İkincisi: Trafik kazası veya bir şeyi taşıma veyahut da bir şeyden düşme sebebiyle hamile kadından aniden gelen kandır ki bu kan, hayız kanı değildir, damar kanıdır. Buna göre, bu kan kadının namaz kılmasına ve oruç tutmasına engel teşkil etmez. Aksine bu kadın, hayızdan temizlenmiş kadınlar hükmündedir. Fakat trafik kazasından sonra anne karnındaki çocuk veya cenin düşerse, bu durumda İslâm âlimlerinin dediği gibi, cenin anne karnından bütün organları belli olmuş bir halde çıkarsa, buna göre gelen bu kan nifas kanı sayılır. Bu kadın namaz kılmaz, oruç tutmaz ve temizleninceye kadar da kocası onunla cinsel ilişkide bulunamaz. Şayet cenin anne karnından bütün organları belli olmamış bir halde çıkarsa, bu kan nifas kanı sayılmaz. Aksine bu kan, kadının namaz kılmasına, oruç tutmasına ve buna benzer ibâdetleri yapmasına engel teşkil etmeyen fâsit kandır.

İslâm âlimleri: "Ceninin şeklinin belli olmaya başladığı en erken vakit, 81 günlük olduğu vakittir. Çünkü cenin, annesinin karnındadır" demişlerdir.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Sözünde doğru olan ve kendisine gelen vahiyle tasdik olunan Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- bize şöyle haber verdi:

((إِنَّ أَحَدَكُمْ يجْمَعُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَبْعَثُ اللهُ إِلَيْهِ مَلَكًا بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ، فَيُكْتَبُ عَمَلُهُ، وَأَجَلُهُ، وَرِزْقُهُ، وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ، ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ الرُّوحُ . فَوَالَّذِي لاَ إِلَهَ غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لِيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُ الْجَنَّةَ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُ النَّارَ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Her birinizin hilkati ana rahminde nutfe olarak kırk gün derlenir toplanır. Sonra tıpkı öyle alâka (kan pıhtısı) olur. Sonra yine tıpkı öyle mudğa (et parçası) olur. Ondan (120 günden) sonra da melek gönderilir, ona rûh üflenir ve dört kelimeyi yani rızkını, ecelini, amelini ve cehennemlik mi yoksa cennetlik mi olacağını yazması (o meleğe) emrolunur. Kendisinden başka hak ilâh olmayan Allah'a yemîn ederim ki, içinizde öyle insan bulunur ki, cennet ehlinin ameliyle amel eder, kendisi ile cennet arasında bir arşından ziyâde mesâfe kalmaz. Derken kitab (yâni o yazının hükmü) ona galebe eder, cehennem ehlinin ameli ile amel eder de cehenneme girer. Aynı şekilde içinizde öyle insan bulunur ki, cehennem ehlinin ameli ile amel eder, kendisi ile cehennem arasında bir arşından ziyâde mesâfe kalmaz. Derken kitab ona galebe eder, cennet ehlinin ameli ile amel eder de cennete girer."[1]

Cenine bu süreden önce şekil verilmesi mümkün değildir. Bazı âlimlerin de dediği gibi, genel olarak 90 günden önce ceninin şekli belli olmaz.

@ @ @ @ @

Soru 29

[1] Buhârî:"Peygamberlerin Haberleri Kitabı,Âdem ve Zürriyetinin Yaratılışı Bâbı."Hadis no:3332. Müslim:"Kader Kitabı, İnsanın Annesinin Karnında Nasıl Yaratıldığı Bâbı." Hadis no: 1 ve 2643

Ben, bir yıl önce (karnında) 3. ayındaki bebeğini düşüren bir kadınım. Temizleninceye kadar namaz kılmadım. Daha sonra bana namaz kılmam gerektiği söylendi. Kılamadığım günlerin sayısını tam olarak bilemiyorum. Şimdi ne yapmam gerekir?

Cevap 29

Bir kadın, 3. ayındaki bebeğini düşürürse, İslâm âlimlerine göre bu kadın namaz kılmaz. Çünkü bir kadın, insan şeklini alan cenini düşürdüğünden dolayı, kendisinden akan kan, nifas kanı sayılır. O halde iken namaz da kılmaz.

İslâm âlimleri: "Cenin 81 günlük olduğu zaman insan şeklini alabilir" demişlerdir.

Soruyu soran kadının çocuğu ise 3 aydan daha azdır. Dolayısıyla bu kadın, ceninin üçüncü ayı dolmadan düştüğüne tam kanaat getirirse, kendisinden akan kan fâsit kandır. Bu kandan dolayı namaz kılmamazlık etmez.

Soruyu soran kadının düşünmesi ve eğer cenin 80 günlük olmadan önce düşmüş ise, kılamadığı namazını kaza etmesi gerekir. Eğer kaç gün namaz kılmadığını bilemiyorsa, araştırıp takdir eder ve kuvvetli ihtimale göre kaç gün kılmamış ise, o namazları kaza eder.

@ @ @ @ @

Soru 30

Bir kadın, kendisine oruç farz olduğundan beri Ramazan orucunu tutmakta olduğunu, fakat hayız olduğu günlerde tutmadığı oruçları kaza etmediğini sormaktadır. Şimdi bu kadın, oruç tutamadığı günleri bilmediğinden dolayı ne yapması gerekir?

Cevap 30

Mü'min kadınlar arasında böyle bir şeyin vukû bulması, gerçekten bizi üzmektedir.Zirâ bu terketme olayı yani,kaza etmesi gereken oruçları terketmesi, ya bilgisizlikten, ya da hafife almaktan kaynaklanmaktadır ki bu ikisi de musibettir. Çünkü bilgisizliğin ilacı, ilim ve sormaktır. Fakat işi hafife almanın ilacı, Allah Teâlâ'dan korkmak ve Allah Teâlâ'nın kendisini kontrol ettiğini bilmek, O'nun azabından korkmak ve rızâsına uygun olan şeyleri yapmaya gayret etmektir.

Bu kadının, yaptıklarından dolayı Allah Teâlâ'ya tevbe etmesi, O'ndan bağışlanma dilemesi ve gücü yettiğinde araştırarak oruç tutmadığı günleri kaza etmesi gerekir. Böylelikle bu kadın kendini sorumluluktan kurtarmış olur.

Allah Teâlâ'dan onun tevbesini kabul etmesini dileriz.

@ @ @ @ @

Soru 31

Bir kadın, namaz vakti girdikten sonra hayız olursa, bunun hükmünün ne olduğunu sormaktadır. Bu kadın, hayızdan temizlendikten sonra kılamadığı o namazı kaza etmesi gerekir mi?

Aynı şekilde namaz vaktinin çıkmasından önce hayızdan temizlenirse, o namazı kılması gerekir mi?

Cevap 31

Birincisi: Bir kadın, namaz vakti girdikten sonra hayız olursa, -hayız olmadan önce kılamamış ise-, Peygamber sallallahu aleyhi vesellem-'in şu hadisi gereği, hayızdan temizlendikten sonra o namazı kaza etmesi gerekir:

((مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْعَصْرِ قَبْلَ أَنْ تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَقَدْ أَدْرَكَ الْعَصْرَ.))

[رواه البخاري]

"Güneş batmadan önce ikindi namazından bir rekât idrak eden (kılan), ikindi namazını idrak etmiş olur."[1]

Bir kadın, namaz vaktinden bir rekât kılacak kadar bir süreye yetişmiş, sonra henüz namaz kılamadan hayız olmuş ise, hayızdan temizlendikten sonra o namazı kaza etmesi gerekir.

İkincisi: Bir kadın, namaz vakti çıkmadan önce hayızdan temizlenirse, o namazı kaza etmesi gerekir.

Güneş doğmadan önce bir rekât namaz kılacak kadar bir süre öncesinde temizlenirse, sabah namazını kaza etmesi gerekir. Güneş batmadan önce bir rekât namaz kılacak kadar bir süre öncesinde temizlenirse, akşam namazını kaza etmesi gerekir. Gece yarısından önce bir rekât namaz kılacak kadar bir süre öncesinde temizlenirse, yatsı namazını kaza etmesi gerekir. Gece yarısından sonra hayızdan temizlenirse, yatsı namazını kaza etmesi gerekmez. Sabah namazı vakti geldiğinde sabah namazını kılması gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[1] Buhârî: "Mevâkît Kitabı, Sabah Namazının Bir Rekâtını İdrâk Eden Bâbı". Hadis no: 579. Müslim: "Mescitler ve Namaz Kılınan Yerler Kitabı, Farz Namazın Bir Rekâtını İdrâk Eden, O Namazı İdrâk Etmiştir Bâbı". Hadis no: 163 ve 608

x w v u t s q p o n ... [

[سورة النساء من الآية: ١٠٣] Z z y

"Huzura kavuşunca (korku ortadan kalkınca) namazı dosdoğru (tam olarak) kılın.Çünkü namaz, belli vakitlerde mü'minler üzerine farz kılındı."[1]

Yani namaz, belirli bir vakitle farz kılınmıştır. İnsanın namaz vaktini geçirmesi asla câiz değildir. Vakti girmeden de namazı kılmaması gerekir.

@ @ @ @ @

Soru 32

Namazda iken hayız oldum. Benim ne yapmam gerekir? Hayızdan temizlendikten sonra namazı kaza etmem gerekir mi?

Cevap 32

Namaz vakti girdikten sonra hayız olursa, örneğin bir kadın zevâl vaktinden yarım saat sonra hayız olursa, namaz vakti girdiğinde temiz iken kılamadığı bu namazı, hayızdan temizlendikten sonra kaza etmesi gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[سورة النساء من الآية: ١٠٣] Z z y x w v u t s ... [

" Çünkü namaz, belli vakitlerde mü'minler üzerine farz kılındı."[2]

Hayız iken kılamadığı namazları ise, kaza etmez.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- uzunca hadisin devamında şöyle buyurmaktadır:

((أَلَيْسَتْ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ.)) [رواه البخاري]

"Kadın, ay hali (hayız) olduğu zaman, namaz kılmayı ve oruç tutmayı bırakmıyor mu?"[3]

İslâm âlimleri, hayız süresince kılamadığı namazları kadının kaza etmeyeceği konusunda görüş birliğine varmışlardır. Fakat bir veya

---

[1] Nisâ Sûresi: 103

[2] Nisâ Sûresi: 103

[3] Buhârî: "Oruç Kitabı, Hayızlı Kadın Oruç Tutmayı ve Namaz Kılmayı Bırakır Bâbı". Hadis no: 1951

birden fazla rekât kılacak kadar vakit öncesinde hayızdan temizlenirse, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in şu hadisi gereği, temizlendiği vakitteki o namazı kaza eder:

((مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْعَصْرِ قَبْلَ أَنْ تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَقَدْ أَدْرَكَ الْعَصْرَ.))

[رواه البخاري]

"Güneş batmadan önce ikindi namazından bir rekât idrak eden (kılan), ikindi namazını idrak etmiş olur."[1]

Bir kadın, ikindi vaktinde veya güneş doğmadan önce hayızdan temizlenir ve güneşin batmasına veya doğmasına bir rekât namaz kılacak kadar bir süre kalmış ise, birinci meselede ikindi namazını, ikinci meselede sabah namazını kılması gerekir.

@ @ @ @ @

Soru 33

Bir kimse: 65 yaşında bir annem var ve 19 yıl çocuk doğurmadı. Şimdi kendisinden 3 yıldan beri kan akıntısı gelmektedir.Bu akıntının o 19 yıllık dönemde kendisindeki bir hastalık sebebiyle olduğu gözükmektedir.Yakında Ramazan ayı gelmektedir. Anneme ne tavsiye edersiniz. Lütfen açıklar mısınız? Onun durumunda olan bir kadının ne yapması gerekir? diye sormaktadır.

Cevap 33

Bu kadın gibi kan akıntısı olan bir kadının hükmü, bu olay başına gelmeden önce, hayız olduğu süre kaç gün ise ona göre namaz kılmayı ve oruç tutmayı bırakır. Örneğin her ayın başında 6 gün kadar bir süre hayız olmuş ise, bu kadın namaz kılmaz ve oruç tutmaz. Bu 6 günlük süre bitince boy abdestini alır, namazını kılar ve orucunu tutar.Bu ve bunun gibi olan kadının namazı nasıl kılması gerektiğine gelince, önce fercini tam olarak yıkadıktan sonra bir bezle sıkıca sararak bağlar. Abdestini alır ve farz namazın vakti girince farz namazını kılar. Yine farz namazların vakitlerinin dışında nâfile namaz kılmak istediğinde aynı şeyi yapar. Yukarıda belirtilen durumda ve zor olması sebebiyle bu kadının öğle ile ikindi namazını ve akşam ile yatsı namazını birleştirerek kılabilir. Böylelikle kadının bu ameli tek olur: İki namaz olan öğle ve ikindi namazı bir namaz, yine iki namaz olan akşam ve yatsı namazı bir namaz ve sabah

---

[1] Buhârî: "Mevâkît Kitabı, Sabah Namazının Bir Rekâtını İdrâk Eden Bâbı". Hadis no: 579. Müslim: "Mescitler ve Namaz Kılınan Yerler Kitabı, Farz Namazın Bir Rekâtını İdrâk Eden, O Namazı İdrâk Etmiştir Bâbı". Hadis no: 163 ve 608

namazı da bir namaz olmak üzere, günde 5 vakit yerine 3 vakit namaz kılar.

Yukarıda söylediklerimi bir defa daha tekrar ederek derim ki: Bu kadın, taharetlenmek istediğinde fercini yıkar, fercinden dışarıya akıntının kesilmesi için fercini bir bez parçasıyla veya buna benzer bir şeyle sıkıca sararak bağlar. Sonra abdest alır ve namazını kılar.Öğle namazını 4 rekât, ikindi namazını 4 rekât, akşam namazını 3 rekât,yatsı namazını 4 rekât ve sabah namazını da 2 rekât olarak kılar. Yani halktan bazı kimselerin yanlış anladığı gibi,namazlarını kısaltmaz. Ancak -dediğimiz gibi- bu kadının öğle ile ikindi namazını birleştirerek ikisini bir vakitte, akşam ile yatsı namazını da birleştirerek ikisini bir vakitte kılması câizdir. Öğle namazı ile ikindi namazını ya öğle vaktinde, ya da ikindi vaktinde birleştirerek kılar. Yine akşam namazı ile yatsı namazını ya akşam vaktinde, ya da yatsı vaktinde birleştirerek kılar. Farz namazı kıldığı abdestle nâfile namaz kılmak isterse, bunda herhangi bir sakınca yoktur.

@ @ @ @ @

Soru 34

Hayızlı kadının sohbet ve hutbe dinlemek için Mescid-i Haram'da kalmasının hükmü nedir?

Cevap 34

Hayızlı kadının Mescid-i Haram veya başka mescitlerde kalması câiz değildir. Fakat hayızlı kadının mescidin içinden geçmesi ve ihtiyaç duyduğu şeyi mescitten alması câizdir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Âişe'ye -Allah ondan râzı olsun- seccâdesini getirmesini emrettiğinde, o:"Seccâde mesciddedir, ben ise hayızlıyım" dedi. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ona: "Hayızlı olman, senin elinde **değildir**"[1] buyurdu.[2]

Hayızlı kadın, hayız kanının akmayacağından emîn olursa, câmiden geçmesinde bir sakınca yoktur. Fakat hayızlı kadın câmiye

---

[1] Müslim:"Hayız Kitabı, Hayızlı Kadının Kocasının Başını Yıkaması ve Saçlarını Taramasının Câiz Oluşu Bâbı." Hadis no: 11 ve 298

[2] Müslim'in rivâyet ettiği hadisin metni şöyledir:

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ لِي رَسُولُ اللهِ r : ((نَاوِلِينِي الْـخُمْرَةَ مِنَ الْـمَسْجِدِ. قَالَتْ: فَقُلْتُ إِنِّي حَائِضٌ. فَقَالَ: إِنَّ حَيْضَتَكِ لَيْسَتْ فِي يَدِكِ.)) [رواه مسلم]

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir: "Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana: "Mescidden bana seccâdeyi verir misin" dedi. Âişe: 'Ben hayızlıyım, dedim." dedi. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem: "Hayızlı olman, senin elinde değildir " buyurdu. (Çeviren)

girmek ve içerde oturmak isterse, bu câiz değildir. Bunun delili; Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bayram namazlarında yaşlı kadınların, perdeleri arkasında oturan bâkire kızların ve hayız olan kadınların namazgâha çıkmalarını emretmiştir. Fakat hayız olan kadınların namaz vaktinde (hayız kanı veya hayız kanının kokusuyla başkalarını rahatsız etmemeleri için) namazgâhtan uzak durmalarını emretmiştir.[1]

Bu hadis, hayızlı kadının ders ve sohbetler dinlemek için mescitte oturmasının câiz olmadığına delâlet etmektedir.

@ @ @ @ @

NAMAZDAKİ TEMİZLİKLE İLGİLİ HÜKÜMLER:

Soru 35

Kadının fercinden gelen beyaz veya sarı sıvı temiz midir? Yoksa necis midir? Bu sıvının gelmesiyle abdest alması gerekir mi? Bilindiği gibi bu sıvı sürekli olarak gelmektedir. Bu sıvı bazen geliyor, bazen de gelmiyorsa, hükmü nedir? Özellikle bayan öğretmenlerin çoğu, bu sıvıyı abdest almayı gerektirmeyen doğal bir rutûbet olarak görmektedirler.

Cevap 35

Araştırdıktan sonra bana görünen odur ki kadının fercinden gelen bu sıvı, mesâneden (sidik torbasından) değil de rahimden çıkıyorsa, temizdir. Fakat temiz olsa bile, bu sıvı abdesti bozar. Çünkü abdesti bozan şeyin necis olması, şart değildir. Örneğin insanın arkasından çıkan yel, elle tutulan bir şey olmamasına rağmen abdesti bozmaktadır. Buna göre kadından abdestli iken bu sıvı çıkarsa, kadının abdesti bozulur ve abdestini yenilemesi gerekir. Bu sıvı sürekli olarak kadından çıkıyorsa, abdesti bozmaz.Fakat namaz vakti girdiği zaman abdestini alır ve ister farz olsun, isterse nâfile olsun abdest aldığı bu vaktin namazını kılar, Kur'an okur, mübah olan şeyleri yapar. İslâm âlimleri bu kadının, idrarı

---

[1] Buhârî: "İki Bayram Namazı Kitabı, Kadınlarla Hayızlı Olanların Bayram Namazlarına Çıkmaları Bâbı". Hadis no: 974, Müslim: "İki Bayram Namazı, Bayram Namazlarına Kadınların Çıkmasının Mübah Oluşu Bâbı."Hadis no: 10 ve 890.

Buhârî'nin rivâyet ettiği hadisin metni ise şöyledir:

((قَالَتْ أُمُّ عَطِيَّةَ أُمِرْنَا أَنْ نَخْرُجَ فَنُخْرِجَ الْـحُيَّضَ وَالْعَوَاتِقَ وَذَوَاتِ الْـخُدُورِ، فَأَمَّا الْـحُيَّضُ فَيَشْهَدْنَ جَمَاعَةَ الْـمُسْلِمِينَ وَدَعْوَتَهُمْ وَيَعْتَزِلْنَ مُصَلاَّهُمْ.)) [رواه البخاري]

Ümmü Atiyye'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir: "Bizler, (bayram namazlarına) çıkmak ve hayızlı olanları, yaşlı kadınları ve perdelerin arkasında oturan bâkire kızları namazgâha çıkarmakla emrolunduk. Hayızlı olanlar müslümanların sayısını çoğaltmak ve onların duâlarına nâil olmak için çıkarlar. Fakat onların namazgâhından uzak dururlar." (Çeviren)

tutamama hastalığı (selis-i bevl) olan kimse hükmünde olduğunu söylemişlerdir. Bu hüküm, sıvının temizlik yönünden temiz olduğudur. Abdesti bozması yönünden hükmü ise, -sürekli olmasının dışında- bu sıvı abdesti bozar.Sürekli akarsa, abdesti bozmaz. Buna göre kadın, vakit girdikten sonra namaz için abdest alır ve (fercini bez gibi bir şeyle) sıkıca bağlar. Fakat bu sıvı bazen çıkıyor, bazen de çıkmıyor ve namaz vakitlerinde kesiliyorsa, namaz vaktinin çıkmasından korkmadığı sürece, sıvının kesildiği vakte kadar namazını erteler. Namaz vaktinin çıkmasından korkuyorsa, abdestini alır, (fercini bez gibi bir şeyle) sıkıca bağlar ve namazını kılar.

Bu sıvının az veya çok olması arasında bir fark yoktur.Çünkü bu sıvının azı da, çoğu da aynı yoldan çıkmaktadır. Dolayısıyla azı da, çoğu da abdesti bozar.İnsan vücûdundan çıkan kan ve kusmuk gibi diğer şeyler, bu sıvı gibi değildir. Çünkü kan ve kusmuk gibi şeylerin azı da, çoğu da abdesti bozmaz.

Bazı kadınların bu sıvının abdesti bozmadığına inanmalarına gelince, bu konuda İbn-i Hazm'ın sözünden başka bir delil bilmiyorum. İbn-i Hazm -Allah ona rahmet etsin-: "Bu **sıvı**, abdesti bozmaz" demektedir. Fakat İbn-i Hazm bu konuda herhangi bir delil zikretmemiştir. Şayet bu konuda Kur'an ve sünnetten veya sahâbenin sözlerinden bir delil olsaydı, bu dayanak olurdu. Bu kadının, Allah Teâlâ'dan gereği gibi korkması ve temizliğine gayret göstermesi gerekir. Çünkü temizlik olmadan -yüz defa da kılmış olsa- namazı kabul olunmaz. Hatta bazı âlimler, abdestsiz namaz kılan kâfir olur demişlerdir. Çünkü bu, Allah Teâlâ'nın âyetleriyle alay etmek demektir.

@ @ @ @ @

Soru 36

Kendisinden sürekli bu sıvı gelen bir kadın, farz namazı kılmak için abdest alırsa, ikinci farz namazın vakti girinceye dek bu abdestle dilediği kadar nâfile namaz kılabilir ve Kur'an okuyabilir mi?

Cevap 36

Bir kadın, vaktin girdiği ilk andan itibaren farz namazı kılmak için abdest alırsa, diğer namazın vakti girinceye dek dilediği kadar farz ve nâfile namaz kılabilir, Kur'an okuyabilir.

@ @ @ @ @

Soru 37

Kendisinden sürekli bu sıvı gelen kadın, sabah namazının abdesti ile Duhâ (kuşluk) namazı kılabilir mi?

Cevap 37

Bu kadının sabah namazının abdesti ile duhâ namazını kılması doğru olmaz. Zirâ Duhâ namazının vakti bellidir. Dolayısıyla Duhâ namazının vakti girdikten sonra bunun için abdest alması gerekir. Çünkü bu kadın müstehâze[1] gibidir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- müstehâze yani istehâza kanı gören kadına, her namaz için abdest almasını emretmiştir.

* Öğle namazının vakti: Güneşin zevâl vaktini aşmasından ikindi namazı vaktine kadardır.

* İkindi namazının vakti: Öğle namazının vaktinin çıkmasından güneşin sararmasına kadardır. Zarûret halinde ise, güneşin batışına kadardır.

* Akşam namazının vakti: Güneşin batmasından kızılca şafağın kaybol-masına kadardır.

* Yatsı namazının vakti: Kızılca şafağın batmasından gece yarısına kadardır.

@ @ @ @ @

Soru 38

Kendisinden sürekli sıvı gelen bu kadının, gece yarısından sonra yatsı namazının abdesti ile teheccüd namazı kılması doğru olur mu?

Cevap 38

Hayır. Bu kadının, gece yarısı bittikten sonra yeniden abdest alması gerekir. Bazı âlimler tekrar abdest alması gerekmez demişlerdir ki bu, en tercihli görüştür.

Soru 39

Yatsı namazının son vakti ne zamandır? Nasıl bilinebilir?

Cevap 39

Yatsı namazının son vakti, gece yarısıdır. Bu vakit, güneşin batışı ile fecrin doğuşu arasındaki süre iki kısma bölünerek bilinir. İlk kısmın sonunda yatsı namazının vakti biter ve gecenin son yarısı kalır ki bu vakit, yatsı namazı vakti değildir. Aksine yatsı ile sabah namazı arasındaki bir berzahtır, engeldir.

---

[1] Müstehâza: Kendisinden hayız kanının dışında özür kanı akan kadın demektir. (Çeviren)

@ @ @ @ @

Soru 40

Kendisinden kesik kesik sıvı gelen bir kadın abdest aldıktan sonra ve namaz kılmadan önce kendisinden tekrar bu sıvı gelirse, ne yapması gerekir?

Cevap 40

Bir kadın, kendisinden kesik kesik sıvı gelirse, sıvının kesildiği vakte kadar beklesin. Ancak bu kadın için belli bir durum yoksa ve kimi zaman geliyor, kimi zaman kesiliyorsa, bu kadın, namaz vakti girdikten sonra abdestini alır ve namazını kılar. Kendisine de herhangi bir şey gerekmez.

@ @ @ @ @

Soru 41

Bu sıvı, kadının vücûduna veya elbisesine bulaşırsa, ne yapması gerekir?

Cevap 41

Bu sıvı temiz ise, kadına bir şey gerekmez. Yok eğer bu sıvı mesâneden çıkıyorsa, necistir. Bu takdirde vücûdundan veya elbisesinden bulaştığı yeri yıkar.

@ @ @ @ @

Soru 42

Kendisinden bu sıvı gelen kadın sadece abdest alması yeterli midir?

Cevap 42

Evet. Eğer sıvı mesâneden değil de rahimden çıkıyorsa, temizdir. Bu takdirde sadece abdest alması yeterlidir.

@ @ @ @ @

Soru 43

Sahâbe hanımları dînleriyle ilgili konularda fetvâ sormaya çok gayret gösterdikleri halde, bu sıvının abdesti bozduğuna dâir Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den hiçbir hadis rivâyet olunmamasının nedeni nedir?

Cevap 43

Çünkü her kadından bu sıvı gelmez. Bundan dolayı Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'den hiçbir hadis rivâyet olunmamıştır.

@ @ @ @ @

Soru 44

Kadınlardan birisi, bu sıvının hükmünü bilmediğinden dolayı abdest almamışsa, ne yapması gerekir?

Cevap 44

Allah Teâlâ'ya tevbe etmesi ve bu konuyu âlimlere sorması gerekir.

@ @ @ @ @

Soru 45

Birisi, bu sıvının gelmesinden dolayı abdest gerekmediği yönünde size ait olan bir görüş zikretmektedir. Bu konuda ne dersiniz?

Cevap 45

Bu görüşü bana nisbet eden kimse, sözünde doğru değildir. Görünen o ki bu kimse, benim 'bu sıvı temizdir' dememden, abdesti bozmayacağını anlamış olabilir.

@ @ @ @ @

Soru 46

Hayız olmadan önce bir veya birkaç gün önce kadından akan bulanık kanın hükmü nedir? Akan şey bazen ince siyah bir iplik, bazen de kahverengi veya buna benzer şekilde olmaktadır. Bu bulanıklık hayızdan sonra olursa, hükmü nedir?

Cevap 46

Bu bulanıklık, hayızdan önce gelen bir sıvı ise hayız sayılır. Bu durum, genellikle hayız olan kadına gelen sancılar ve karın ağrısı olarak bilinir. Hayızdan sonraki bulanıklığa gelince, bu bulanıklık gidinceye kadar kadın bekler.Çünkü hayız ile birlikte gelen bulanıklık, hayız sayılır.

Bunun içindir ki Âişe -Allah ondan râzı olsun- sahâbe hanımlarına şöyle derdi:

"Beyaz akıntıyı görünceye kadar (namaz kılmak için) acele etmeyin."[1]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

@ @ @ @ @

[1] Buhârî, hadisi "Hayızın başlangıç ve bitişi bâbı"nda ta'lik olarak rivâyet etmiştir.

Soru 47

Hayız olan kadın iki rekâtlık ihram namazını nasıl kılmalıdır?Hayız olan kadının Kur'an-ı Hakîm'den zikirle ilgili âyetleri içinden tekrar etmesi câiz midir?

Cevap 47

Birincisi: Bilmemiz gerekir ki ihram için herhangi bir namaz yoktur.Zirâ Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in sözü, fiili ve takririyle ümmeti için ihram namazını meşrû kıldığına dâir hiçbir şey rivâyet olunmamıştır.

İkincisi: İhrama girmeden önce hayız olan bu kadın, hayızlı iken ihrama girebilir. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Ebû Bekir'in hanımı Umeys'in kızı Esmâ -Allah ondan ve kocasından râzı olsun- Zülhuleyfe denilen yerde nifas olunca, boy abdesti almasını, bir bez parçasıyla (fercini) sıkıca bağlamasını ve (bu şekilde) ihrama girmesini emretmiştir.[1]

Aynı şekilde hayızlı kadın da temizleninceye kadar ihramında kalır.Temiz-lendikten sonra Beytullah'ı tavaf eder, Safâ ve Merve arasında sa'y eder.

Hayız olan kadının Kur'an'dan zikirle ilgili âyetleri okumasına gelince, gerek duyduğunda veya maslahat gereği Kur'an okuyabilir. Gerek duymaksızın ve hiçbir maslahat olmadan, sadece ibâdet etmek ve Allah Teâlâ'ya yakınlaşmak amacıyla Kur'an okumasına gelince, en iyisi okumamasıdır.

@ @ @ @ @

Soru 48

Bir kadın, hac yapmak üzere yola çıktı. Yola çıktığı ilk günde hayız oldu. Bu kadın 5 günden beri hayızlı ve hayızdan henüz temizlenmemiş iken mikat yerine geldiğinde boy abdesti aldı ve ihrama niyet etti. Mekke-i Mükerreme'ye ulaşınca, Mescid-i Haram'ın dışında bekledi ve hac veya umrenin gereklerinden hiçbir şey yapmadı.İki gün Minâ'da kaldıktan sonra hayızdan temizlendi ve boy abdesti alıp hayızdan temizlenmiş bir halde umre menâsikini yerine getirdi. Sonra farz tavafı yaparken tekrar hayız kanı görmeye başladı. Fakat utandığı için kimseye haber vermeden hac menâsikini tamamladı. Beldesine döndükten sonra olan biteni haber verdi. Bunun hükmü nedir?

Cevap 48

---

[1] Müslim: "Hac Kitabı, Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-'in Haccı Bâbı."Hadis no: 2137

Bu meseledeki hüküm, farz tavaf sırasında gelen kan, eğer kadın doğal haliyle ve sancılarıyla bildiği hayız kanı ise, yapmış olduğu farz tavaf geçersizdir. Kadının, farz tavafı tekrar yapması için Mekke'ye dönmesi, önce umre yapmak üzere mikat yerinden ihrama girmesi, tavaf ve sa'yını yaptıktan sonra saçını kısaltarak umresini yapması, sonra da farz tavafı yerine getirmesi gerekir. Fakat bu kan, tabii olarak bilinen hayız kanı olmayıp aşırı kalabalıktan veya korkudan veyahut buna benzer bir sebepten dolayı gelmiş ise,bu takdirde tavaf için abdestli olma şartı olmadığını söyleyen âlimlere göre tavafı geçerlidir. Birinci meselede zikredildiği gibi, kadın uzak bir diyardan geldiğinden dolayı tekrar Mekke'ye dönme imkânı yoksa, haccı geçerlidir. Çünkü bu kadın yapmış olduğundan daha fazlasını yapamamaktadır.

@ @ @ @ @

Soru 49

Bir kadın, umre yapmak üzere ihrama girdi. Mekke'ye vardıktan sonra hayız oldu.Kadının mahremi yola çıkmak zorunda ve kadının Mekke'de hiç kimsesi yoksa, bunun hükmü nedir?

Cevap 49

Bu kadın, eğer Suudi Arabistan'da yaşıyorsa, mahremiyle birlikte yola çıkar ve ihramda kalır. Temizlendikten sonra tekrar Mekke'ye döner ve umresini yapar. Çünkü Mekke'ye dönmek, kolaydır, yorulmaya veya pasaporta ihtiyaç yoktur.Fakat Suudi Arabistan dışından gelmiş ve tekrar Mekke'ye dönmesi zor ise, fercini bez gibi bir şeyle sıkıca bağlar, tavaf ve sa'yını yapar, saçını kısaltır. Böylelikle aynı seferde umresini bitirmiş olur.Çünkü kadının bu haldeki tavafı zarûrettir. Zarûret ise, dînen sakıncalı olan şeyleri mübah kılar.

@ @ @ @ @

Soru 50

Müslüman bir kadın, hac günlerinde hayız olursa, haccı geçerli midir?

Cevap 50

Bu kadının ne zaman hayız olduğunu bilemeden bu soruya cevap verebilmek mümkün değildir. Çünkü haccın bazı amelleri hayızlı olmaya engel değildir. Bazıları ise engeldir. Örneğin temiz olmadıkça Kâbe'yi tavaf edemez. Bunun dışında kalan hac ile ilgili amelleri hayızlı iken yapabilir.

@ @ @ @ @

Soru 51

Bir kadın şöyle soruyor: Geçen yıl hac farizasını yerine getirdim. Farz ve vedâ tavaflarının dışında hac ile ilgili bütün amelleri yerine getirdim. Öyle ki şer'î özrüm bu iki tavafı yerine getirmekten beni alıkoydu. Ardından günün birinde Mekke'ye tekrar dönüp farz ve vedâ tavaflarını yapmak üzere Medine-i Münevvere'deki evime döndüm. Dînim konusunda bilgisizliğim sonucu, ihramdan çıktım ve ihramlı iken yapılması haram olan her şeyi yaptım. Farz ve vedâ tavaflarını yapmak için Mekke'ye tekrar dönmem gerektiğini söylediğimde bana: 'Senin tavafın geçersizdir. Zirâ sen haccını ifsat ettin. Gelecek yıl tekrar hac yapmakla birlikte bir sığır veya bir deve kesmen gerekir' denildi. Bu söylenenler doğru mudur? Bu konuda başka bir çözüm yolu var mı? Gerçekten haccım fâsit oldu mu? Yapılması gerekenler konusunda beni aydınlatır mısınız? Allah sizi mübârek kılsın.

Cevap 51

İşte bu da bilgisizce verilen fetvâdan kaynaklanan musibetlerdendir.Sen bu halde iken Mekke'ye dönmen ve sadece farz tavafı yapman gerekirdi. Vedâ tavafına gelince, sen o vakitte Mekke'den çıkarken hayız olduğundan dolayı sana vedâ tavafı gerekmez. Çünkü hayız olan kadına vedâ tavafı gerekmez.

Nitekim Abdullah b. Abbas'ın -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste o şöyle demiştir:

((أُمِرَ النَّاسُ أَنْ يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِمْ بِالْبَيْتِ إِلاَّ أَنَّهُ خُفِّفَ عَنِ الْـحَائِضِ.))

[رواه البخاري ومسلم]

"İnsanlar, (hacda) son işleri Beyt'i tavaf etmekle emrolundular. Ancak vedâ tavafı hayız olan kadından hafifletildi (kaldırıldı)."[1]

Ebû Dâvûd'un rivâyeti ise şöyledir:

((أُمِرَ النَّاسُ أَنْ يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِمْ بِالْبَيْتِ الطَّوَافُ)) [رواه أبو داود]

"İnsanlar, (hacda) son işleri Beyt'i tavaf etmekle emrolundular." [2]

Çünkü Safiyye'nin -Allah ondan râzı olsun- farz tavafı yaptığı haber verildiği zaman, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştu:

---

[1] Buhârî: "Hac Kitabı, Vedâ Tavafı Bâbı". Hadis no: 1755, Müslim: "Hac Kitabı, Vedâ Tavafının Vâcip Oluşu ve Hayızlı Kadından Kaldırılışı Bâbı". Hadis no: 380 ve 328

[2] Ebû Dâvûd: "Menâsik Kitabı, Vedâ Tavafı Bâbı". Hadis no: 2002

"O halde (Minâ'dan Medine'ye) yola çıksın."[1]

Bu hadis, vedâ tavafının hayız olan kadından kaldırıldığına delâlet eder. Farz tavafa gelince, bunu mutlaka yapman gerekir. Bilmeyerek ihramdan çıkıp ihramlı iken sana haram olan şeyleri yaptığından dolayı sana bir şey gerekmez. Çünkü ihramın yasaklarından herhangi birini bilmeyerek yapan kimseye bir şey gerekmez.Zirâ Allah Teâlâ unutkanlık veya hata ile yapılan şeyleri affedeceği konusunda şöyle buyurmuştur:

[... ¶ ¸ تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَاۚ ... Z [سورة البقرة من الآية: ٢٨٦]

"Ey Rabbimiz! (Bize farz kıldığın bir şeyi) unutursak veya (bize yapmamızı yasakladığın bir şeyi yapmak sûretiyle) hata edersek, bizi sorumlu tutma." [2]

Allah Teâlâ bu söz üzerine şöyle buyurmuştur:

"Nitekim öyle yaptım (sizi bundan sorumlu tutmadım)."[3]

Başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[... w x y z { | } ~ تَعَمَّدَتۡ قُلُوبُكُمۡۚ

وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمًا ﴿٥﴾ Z [سورة الأحزاب من الآية: ٥]

"Hata ederek (kasıtsız olarak) yaptıklarınızda size bir günah yoktur.Ancak kalplerinizin yöneldiklerinde (bile bile yaptıtığınız şeylerde) günah vardır (Allah sizi sorumlu tutar).Allah (hata edeni) çok **bağış**layıcıdır,(günahından tevbe edene) çok merhametlidir." [4]

İhramlı bir kimse, Allah Teâlâ'nın ihramlı kimseye haram kıldığı ihramın yasaklarının hepsini, bilmeyerek veya unutarak veyahut zorlandığı için yaparsa, ona bir şey gerekmez. Fakat bu kimsenin özürü ne zaman ortadan kalkarsa, o yasağı derhal terketmesi gerekir.

@ @ @ @ @

Soru 52

Nifas olan kadının, nifası Terviye günü (Zilhicce ayının 8. günü) başlar, tavaf ve sa'y dışındaki haccın bütün rükünlerini yerine getirir de 10 gün sonra başlangıç olarak temizlenmeye başlarsa, bu kadın

---

[1] Buhârî: "Hayız Kitabı, Kadın Farz Tavaftan Sonra Hayızlı Olması Bâbı". Hadis no: 328 Müslim: "Hac Kitabı, adı geçen bâb". Hadis no: 382 ve 1211

[2] Bakara Sûresi: 286

[3] Müslim: Îmân Kitabı, Allah Teâlâ'nın Nefsin Kendi Kendine Söylenmesini Affettiği Bâbı".

[4] Ahzâb Sûresi: 5

temizlenip boy abdest alabilir ve geri kalan rükün olan haccın tavafını edâ edebilir mi?

Cevap 52

Bu kadının, nifastan temizlendiğine kesin olarak emîn olmadıkça boy abdesti alıp farz tavafı yapması câiz değildir. Soruda "**başlangıç** olarak" demekle, kadının tamamen temizlenmediği anlaşılır. Bu sebeple kadının tamamen temizlendiğini görmesi gerekir.Ne zaman nifastan temizlenirse, boy abdesti alır, tavaf ve sa'yını yerine getirir. Şayet tavaftan önce sa'y ederse, bunda bir sakınca yoktur. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Vedâ haccında tavaftan önce sa'y yaptığını soran kimseye: "Sa'y et. Bir sakıncası yoktur." [1] buyurmuştur.

@ @ @ @ @

Soru 53

Bir kadın hayızlı iken Seylül-Kebîr (Karnül-Menâzil) denilen mikat yerinden hac yapmak üzere ihrama girdi. Mekke'ye varınca oradan bir ihtiyaç sebebiyle Cidde'ye geçti. Cidde'de hayızdan temizlenince boy abdesti alıp saçlarını taradı. Sonra da hac menâsikini tamamladı. Bu kadının haccı geçerli midir? Bu kadının bir şey yapması gerekir mi?

Cevap 53

Bu kadının haccı geçerlidir ve kendisine bir şey gerekmez.

@ @ @ @ @

Soru 54

Bir kadın: "Umre yapmaya gittim. Mikat yerine uğradığımda hayızlı idim. (Bu sebeple) ihrama niyet etmedim.Temizleninceye kadar Mekke'de kaldım. Temizlenince Mekke'den ihrama niyet ettim. Bu yaptığım câiz midir? Yoksa ne yapmam gerekir? Bana bir şey gerekir mi?" diye sormaktadır.

Cevap 54

Bu amel câiz değildir. Umre yapmak isteyen bir kadının hayızlı bile olsa, mikat yerini ihrama niyet etmeden geçmesi câiz değildir.Çünkü kadın,hayızlı olduğu halde ihrama niyet eder. Böylece ihramı tamam ve geçerli olur. Bunun delili, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Vedâ haccını yapmak için Zulhuleyfe denilen yerde iken Ebû Bekir'in hanımı

---

[1] Ebû Dâvûd: "Menâsik Kitabı, Haccında Bir Şeyi Başka Bir Şeyden Önce Yapan Bâbı". Hadis no: 2015

Umeys'in kızı Esmâ -Allah ondan ve kocasından râzı olsun- doğum yapmıştı. Esmâ, ne yapması gerektiğini Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'e sormuş, o da ona: "Boy abdesti al, bir bezle (fercini) sıkıca bağla ve (bu şekilde) ihrama gir."[1] diye buyurmuştur.

Hayız kanı, nifas kanı gibidir. Bu hayızlı kadına deriz ki: Eğer umre veya hac yapmak üzere mikata uğrarsan, boy abdesti al, bir bezle (fercini) sıkıca bağla ve (bu şekilde) ihrama gir.Hadiste geçen "İstisfâr" kelimesi; kadın, fercini bir bez parçasıyla sıkıca bağlar. Sonra da bu şekilde ister hac, isterse umre için ihrama girer, anlamındadır .Fakat ihrama girdikten sonra Mekke'ye vardığı zaman temizleninceye kadar Kâbe'yi tavaf etmez.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-, Âişe -Allah ondan râzı olsun- umre sırasında hayız olunca ona şöyle buyurmuştur:

"Hacının yaptığı şeyleri sen de yap.Ancak temizleninceye kadar Beytullah'ı tavaf etme."[2]

Buhârî'nin sahîhinde Âişe -Allah ondan râzı olsun- hayızdan temizlenince, Beytullah'ı tavaf ettiğini ve Safâ ile Merve arasında sa'y yaptığını zikretmiştir.[3]

Bu hadis, bir kadın hayızlı iken hac veya umre yapmak üzere ihrama niyet ederse veya tavaftan önce hayız olursa, temizlenip yıkanıncaya kadar tavaf ve sa'y yapamayacağına delâlet etmektedir. Fakat bir kadın tavafı bitirdikten sonra hayız olursa, devam edip hayızlı da olsa sa'yını yapar ve saçından bir parmak boğumu kısaltır ve umresini tamamlar. Çünkü Safâ ile Merve arasında sa'y yapmak için abdestli olma şartı yoktur.

@ @ @ @ @

Soru 55

---

[1] Müslim: "Hac Kitabı, Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-'in Haccı Bâbı." Hadis no: 2137

[2] Buhârî: "Hac Kitabı, Hayızlı Kadın Beytullah'ı Tavaf Etmenin Dışında Hac Menâsikinin Hepsini Edâ Eder Bâbı." Hadis no: 1650. Müslim; "Hac Kitabı, İhram (Haccın) Çeşitleri Bâbı." Hadis no: 120 1211.

Buhârî'nin rivâyet ettiği hadisin metni şöyledir:

((عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّهَا قَالَتْ: قَدِمْتُ مَكَّةَ وَأَنَا حَائِضٌ، وَلَمْ أَطُفْ بِالْبَيْتِ، وَلاَ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ. قَالَتْ: فَشَكَوْتُ ذَلِكَ إِلَى رَسُولِ اللهِ r قَالَ: افْعَلِي كَمَا يَفْعَلُ الْحَاجُّ غَيْرَ أَنْ لاَ تَطُوفِي بِالْبَيْتِ حَتَّى تَطْهُرِي.)) [رواه البخاري]

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir: "Ben, hayızlı iken Mekke'ye geldim ve Beytullah'ı tavaf edemedim. Safâ ile Merve arasında da sa'y yapamadım." Âişe devamla der ki: "Bu durumu, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şikâyet ettim. Bana buyurdu ki: Hacının yaptığı şeyleri sen de yap.Fakat temizleninceye kadar Beytullah'ı tavaf etme."(Buhârî) (Çeviren)

[3] Buhârî: "Umre Kitabı, Ten'im Umresi Bâbı." Hadis no: 1785

Ben, âilemle birlikte Yanbu' şehrinden umre yapmak üzere Cidde'ye geldim. Fakat Cidde'ye vardığımda eşim hayız oldu. Ancak ben eşimden ayrı olarak tek başıma umreyi tamamladım. Şimdi eşimin ne yapması gerekir?

Cevap 55

Eşinizin temizleninceye kadar beklemesi gerekir. Hayızdan temizlendikten sonra umresini edâ eder.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Safiyye -Allah ondan râzı olsun- hayız olunca: "O (Safiyye), bizi (Mekke'den Medine'ye yola çıkmamıza) engel mi olacak?" diye sordu. Onlar: "O, farz tavafını yaptı" dediler.Bunun üzerine Peygamber-sallallahu aleyhi vesellem-:"O halde yola çıksın." [1] buyurdu.

Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in:

"O (Safiyye), bizi (Mekke'den Medine'ye yola çıkmamıza) engel mi olacak?" sözü, farz tavaftan önce hayız olursa, temizleninceye kadar beklemesi, temizlendikten sonra da tavaf etmresi gerektiğine delildir. Aynı şekilde umre tavafı da farz tavaf gibidir. Çünkü umre tavafı, umrenin rükünlerindendir. Umre yapan bir kadın, tavaftan önce hayız olursa, temizleninceye kadar bekler, temizlendikten sonra da tavafını yapar.

@ @ @ @ @

Soru 56

Sa'y yapılan alan (Mes'a) Mescid-i Haram'dan sayılır mı? Hayız olan kadın buraya yaklaşabilir mi? Sa'y yapılan alandan Mescid-i Haram'a giren kimsenin Mescidi Selâmlama namazını (Tehiyyetul-Mescidi) kılması gerekir mi?

Cevap 56

---

[1] Buhârî; "Hayız Kitabı, Kadın Farz Tavaftan Sonra Hayızlı Olması Bâbı". Hadis no: 328. Müslim; "Hac Kitabı, adı geçen bâb". Hadis no: 382 ve 1211. Buhârî'nin rivâyet ettiği hadisin tam metni şöyledir:

((عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّ صَفِيَّةَ بِنْتَ حُيَيٍّ زَوْجَ النَّبِيِّ r حَاضَتْ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ، فَقَالَ النَّبِيُّ r : أَحَابِسَتُنَا هِيَ؟ فَقُلْتُ: إِنَّهَا قَدْ أَفَاضَتْ يَا رَسُولَ اللهِ! وَطَافَتْ بِالْبَيْتِ. فَقَالَ النَّبِيُّ: r فَلْتَنْفِرْ.)) [رواه البخاري]

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-'in hanımı Huyey kızı Safiyye -Allah ondan râzı olsun- vedâ haccında hayız olduğunu Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e haber verdim. Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem-:"O (Safiyye),bizi (Mekke'den Medine'ye yola çıkmamıza) engel mi olacak?" diye sordu.Ben: Yâ Rasûlallah, Safiyye farz tavafı yaptı ve Beytullah'ı tavaf etti, dedim. Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem- şöyle buyurdu: "O halde yola çıksın."(Buhârî) (Çeviren)

Görünen o ki sa'y yapılan alan, Mescid-i Haram'dan değildir. Bundan dolayı sa'y yapılan alan ile Mescid-i Haram arasına bir duvar örülmüştür. Fakat bu duvar, kısadır. Hiç şüphe yok ki bu, insanlar için bir iyiliktir. Çünkü sa'y yapılan alan Mescid-i Haram'a dâhil edilip Mescid-i Haram'dan sayılmış olsaydı, bir kadın Safâ ile Merve arasında sa'y yaparken hayız olduğunda sa'y yapmaktan uzak durması gerekirdi. Bu şekilde fetvâ veren yani bir kadın tavaftan sonra ve sa'ydan önce hayız olursa, sa'yını yapar. Çünkü sa'y yapılan alan, Mescid-i Haram'dan sayılmaz. Mescidi Selâmlama namazına gelince, buna şöyle denir: Bir kimse, tavaftan sonra sa'y yapar ve Mescid-i Haram'a tekrar dönerse, Mescidi Selâmlama namazını kılar.Şayet bu namazı terkederse, kendisine bir şey gerekmez. Onun için en fazîletli olanı, burada kılınan namazın fazîletinin büyük oluşundan dolayı, fırsatı iyi değerlendirip iki rekât namaz kılmasıdır.

@ @ @ @ @

Soru 57

Bir kadın: "Ben hac yaptım. Hac sırasında hayız oldum. Utandığımdan dolayı kimseye söyleyemedim. Mescid-i Haram'a girdim, namaz kıldım, tavaf ve sa'y yaptım. Benim ne yapmam gerekir? Bilindiği gibi hayız, nifastan sonra olmuştur" diye sormaktadır.

Cevap 57

Bir kadının, ister Mekke'de, isterse başka bir beldede veya mekanda olsun, hayız veya nifas olduğunda namaz kılması helâl olmaz.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hayız olan kadın hakkında şöyle buyurmaktadır:

((أَلَيْسَتْ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ.)) [رواه البخاري]

"Kadın, ay hali (hayız) olduğu zaman namaz kılmayı ve oruç tutmayı bırakmıyor mu?"[1]

Müslümanlar, hayızlı kadının oruç tutmasının ve namaz kılmasının helâl olmadığında ittifak etmişlerdir. Böyle yapan kadının, Allah'a tevbe etmesi ve kendisinden sâdır olanlardan dolayı istiğfarda bulunması gerekir. Hayız iken yaptığı tavafa gelince, bu tavaf geçersiz, sa'y ise geçerlidir. Çünkü bu konuda en tercihli görüş, hacdaki sa'yın tavaftan önce yapılmasının câiz oluşudur. Bu sebeple, bu kadının farz tavafı tekrar yapması gerekir. Çünkü farz tavaf,haccın rükünlerindendir. Haccın tavafı yapılmadan ikinci helallik tamamlanmış olmaz. Buna

[1] Buhârî: "Oruç Kitabı, Hayızlı Kadın Oruç Tutmayı ve Namaz Kılmayı Bırakır Bâbı". Hadis no: 1951

göre, bu kadın evli ise farz tavafı yapmadan kocası ona yaklaşamaz, bekar ise farz tavafı yapmadan kendisine nikah kıydıramaz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

@ @ @ @ @

Soru 58

Bir kadın Arafat'ta iken hayız olursa ne yapması gerekir?

Cevap 58

Bir kadın Arefe günü hayız olursa, hac ibâdetine devam eder ve hacının yaptığı şeyleri o da yapar. Fakat hayızdan temizleninceye kadar Beytullah'ı tavaf edemez.

@ @ @ @ @

Soru 59

Bir kadın Akabe cemresine taşları attıktan sonra ve farz tavafı yapmadan önce hayız olursa, kendisi ve kocası kafileye bağlı ise bu kadının ne yapması gerekir? Bilindiği gibi bu kadının ülkesine döndükten sonra tekrar geri dönmesi mümkün değildir.

Cevap 59

Bu kadının tekrar dönme imkanı yoksa, fercini bir bez gibi şeyle sıkıca bağlar ve zarûret gereği tavafını yapar. Kendisine bir şey gerekmez ve geri kalan hacla ilgili amelleri tamamlar.

@ @ @ @ @

Soru 60

Nifas olan bir kadın 40 günden önce temizlenirse, haccı geçerli olur mu? Nifastan temizlendiğini görmemişse, ne yapması gerekir? Bilindiği gibi bu kadın hac yapma niyetindedir.

Cevap 60

Nifas olan kadın 40 günden önce temizlenirse, boy abdesti alır, namazını kılar ve temiz olan kadınların yaptıkları bütün amelleri, hatta farz tavafı bile yapar. Çünkü nifasın en az süresi için belirli bir süre yoktur.

Nifastan temizlendiğini görmemişse, bile haccı geçerlidir. Fakat Kâbe'yi tavaf edemez. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hayız olan kadını Kâbe'yi tavaf etmekten menetmiştir.[1]

Bu konuda nifas, aynı hayız gibidir.

@ @ @ @ @

SORU VE CEVAPLARIN FİHRİSTİ

[1] Buhârî: "Hac Kitabı, Hayızlı Kadın Beytullah'ı Tavaf Etmenin Dışında Hac Menâsikinin Hepsini Edâ Eder Bâbı." Hadis no: 1650. Müslim: "Hac Kitabı, İhram (Haccın) Çeşitleri Bâbı." Hadis no: 120 ve 1211